

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:

Jászberény, III. ker.,
Szentháromság-tér 3.
hova a lap szellemi
részét illető közlemé-
nyek, valamint az elő-
fizetési és hirdetési
díjak küldendők.

JÁSZ UJSÁG

KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI LAP.

Előfizetési ár

helyben:

Egész évre 8.— K
Félévre 4.— K
Negyedévre 2.— K

vidéken:

Egész évre 9.— K
Félévre 4.50 K
Negyedévre 2.50 K

Egyes szám ára
10 fillér.

Felolvasó szerkesztő:
BELEZNAV LÁSZLÓ.

Megjelenik vasárnap és csütörtök
reggel.

Szerkesztő és lapfelfelügyelő:
DARANYI FERENC.

Tűzoltók gyűlése Jászberényben.

A vármegyei tűzoltószövetség már értesítette Jászberény város polgármesterét, hogy a vármegyei tűzoltó szövetség egy hó múlva augusztus 20-án Szent István napján városunkban fogja tartani verseny gyakorlatlaltal egybekötött évi rendes közgyűlését.

Ezt a reánk nézve kétségkívül megüszítő körülményt lapunk a Jász-Ujság már hónapokkal ezelőtt érintette és jelezte, hogy a vármegye minden részéből itt egybefognak gyűlni ez alkalomra az önkéntes tűzoltó testületek.

A vármegyei tűzoltó szövetség legutóbbi közgyűlése határozatából folyó eme intézkedéssel — t. i. hogy a jövő közgyűlésének helyül Jászberény városa jelöltetett ki — kapcsolatban, felhívást intéztünk Jászberény város közönségéhez, hogy

a régi szegényletes hiányt pótlandó, a jeles alkalomra szervezze meg az önkéntes tűzoltó testületet, mint a város élet-és vagyonbiztonsága el-látására a körülményekhez képest egyedül alkalmas köztevékenységi testületet.

Az önkéntes tűzoltó testület megalakítására irányuló törekvésünk nyomán ez évben azután a városi tanács is akcióba lépett az önkéntes tűzoltó testületet létesítése érdekében amennyiben — mint már említettük — felhívta az akkori városi tűzoltó parancsnokot, hogy az önkéntesség szervezésére nézve tegyen kísérletet. Ez a szükséges működő tagok jelentkezése hiányában nem sikerült, noha mindenki átláthatta, hogy az fontos köz-és társadalmi érdek s hogy ezen törekvés — tekintve a tűzrendészeti kormányrendelet törvény

erejű intézkedését — minden pilla-natban reánk oktroálható közszük-séglet és a mi fő a megye minden részéből ide seregülő ily irányú testü-letek előtt a legnagyobb megyebeli város becsületének kiváltását célozza.

A vármegyei tűzoltó szövetség tehát augusztus 20-án itt tartja ül-ését. A város hatóságának feltétlen és pedig intenzív erkölcsi és anyagi támogatásával mulhatatlanul meg kell alakítani, illetve az 1902 évben már megalakult s jóváhagyott alapsza-bályál bíró önkéntes tűzoltó testüle-tet permanenciába kell állítani.

Mint előbb ugy ma is lehetet-lennek tartom, hogy kellő agilitás mellett ez nem sikerülne.

Erre nézve szívesen nyitunk tért a következő soroknak:

Felhívás. Jászenygyon Szolnok vár-megye tűzoltó szövetsége f. é. aug hó

Tien-chin.

— Közl. Farkas Árpád, cs. és kir. hadtengerezés. —

Nem akarván pedig az én időmre hivatkozni, csak megfogynem, hogy sok baka elbánszékodja rajta, hogy mily ügyesen vágják ki a „fertiget” ezen informisba bújtatott cefpos ördögök nem is említve a fíradhatatlan és pontos szolgál-tatéseüket, melyért havonként 10 dollár és 15 kg. rízhonoráriumban részesülnek.

Reának pedig muszáj lenni, melynek okából igen szigorúan ez a kirendelt katonáink a főhadnagy vagyis a rendőr kapitány urtól kezdve a legutolsó ugy nevezett Chinkóig. Külömben pedig minden az ottani törvény szerint történik m. p. o mi hatáskörünkbe a kisebb vétségek és kihágások legfeljebb 10 dollár erejéig esetleg 50 botütésig terjednek, nagyobb bűnöket pedig előírás szerint a kínai igazság szolgálatásnak kell át adnunk.

Ezen kihágások alatt értjük a ház előtt levő szemetet, a házi állatok utcára való kibocsátását s a ház előtt nem égo mécsét stb.

Ha benszülöttek valamelyike ópium szívás esetleg kártyajátékonksz megesejve, ez már nagy büntény s a kínai törvény ítéletére tessz bizva, hol megismétlődöt esetben igen könnyen a delikvens életbe kerülhet.

Általában véve az ítelkezések oly gyorsan történnek, hogy ügyvédől szó sem lehet és kizart dolog, hogy egy pörös ügyön, melyen egy ügyvéd évek hosszú során át keressett, ezen ügyvéd há végezné be a pör lejártyalását.

Matrózaink, vagyis a fejjelentők 10%, os honoráriumban részesülnek a büntetés pénz után és el is képzeltető mennyi delikvens is lesz egy utolsó felé a főhad-nagy ur elé állítva, kik talán nem is enyira kihágásért mint a 10%-ért lettek

becitálva, de ez már nagyon régi és hagyományos dolog annál is inkább, mert a hivatalos személy szava szent, tanura pedig szükség minden.

Szűran előfordul szintén a becitálás nélkül azzonall ítelkezés is, mely ugyan a merész vállalkozó nyúkták is törhető, de ez már olyan alkalom adta volnaji esemény mert a kínai tudva azt, büntetés nélkül nem szabadullat és tudva már jól előre hogy meny büntetésben is részesül majd, szívesen fölajánl 50%-ot is.

Elképzelhető hogy mily kellemes ajánlatokkal állnak elő oly esetekben, ha tudják, hogy az ítelketek váltíthatják meg. Ki tudja pedig hogy kivel tett ot vagy kit károsított meg a följelentést tenni szándé-kozó, hisz a delikvens életével úgy se sokra mehetett volna a törvény amért pedig halálra lett volna ítelve az pedig csak nevétséges.

Ha pedig ezem ugy nevezett meg***z

20-án városunkban tartja évi rendes közgyűlését; ugyanakkor a vármegyehelyi községek felelősségétől különféle gyakorlatokat mutatnak be, szóval előpéldával bizonyítják be, hogy milyen elegendő szükségesség egy város élet és vagyon biztonságának megvédéséhez az önkéntes tesztől. Gazdasági és egyéb különféle ok akadályozta eddig az önk. felelősség felállítását, azonban elkerült a 12 ik óra, — hozzá kell látnunk, hogy ezen intézmény mielőbb teljesüljön, s a vármegyéből Szent István napján városunkba a sergő főbiztos bajtársainkkal megmutathassuk, hogy miis elindultunk azon az uton, melynek végén egy nagy cél lebeg: Jászberény tűzbiztonsága.

Mivel azonban az első lépés megtétele előtt tisztában kell lenni a működő tagok körülbelüli számával, tisztelettel felkérem, különösen az iparos ifjúságnak embertársát önzetlenül szerető tagját, hogy akik működő tagok a testületbe lépni ohajának ebből számdékut adóították (a hivatalos órák alatt 6 e 7 d. u. 1-ig a városi közpénztárnál, ezen időn kívül 2 ker. Mező u. 30. a lakásán) bejelenteni sziveskedjének. Jászberény 1911 július 10. Hegedűs Győző városi t. u. parancsnok.*

Teljei és városi ügyek.

Kövezetvámszedési jog. A vármegye törvényhatósága egy előbbi határozatának módosítása mellett elhatározta, hogy a jászárokszállási községhezát a vasuti állomáshoz húzódo 1314 folyó méter hosszú törvényhatóság között a többi vasuti hozzájáruló után minijára a jászárokszállási vasuti állomáson fel és leadótt áruk mértékűjén után 4 fillér díjtétel mellett kövezetvámot kíván szedni. A vámentesség tekintetében a többi vasuti kövezetvám-szedés díjszámlájában foglaltak lesznek irányadók.

megtes aztán a delikvens egy alapos matroz kezzeblől eredő jó megbotozozzon esik keresztul s így határozottan nem igen lesz dolga az illetékek többé a törvényvel.

A polgármesteri tisztségét egy uniformisból kiugrott tengerész kapitány végzi a Hottungban, ki legfőbb hivatalának tartja ezen város részt európai művora emelni.

Az európaiakat illetőleg igen kevesen lakják városrészeinket, alig van egy pár görög, osztrák kereskedő, magyar pedig az en időben egyetlen család volt, de ez is csak üzleti szempontból vedlett magyarrá, mert mint származása névze japán nem kapható engedélyt üzlet nyitására. Jelenleg pedig mint magyar honpolgár vezető nagy büszkén és szép eredménnyel az arany bányának is beillő japán áruházat.

(Vége.)

Másod polgármesteri állás. Élték tapasztalatok bizonyítanak a közigazgatási jogszolgáltatás terén amellet, hogy az ország nagyobb városainban nagyszűkség van arra, hogy a város vezetője: a polgármester menessitessék az adminisztratív sablonos teendők fölől, hogy így minden idejét a város felelősségének szemeltesse. Pozsony városa a polgármesteri helyettesi állás megszűntetésével most másod polgármesteri állást szervezett, melynek szervezését a helygimnázium is jóvalgya.

Városi közgyűlés. Jászberény város képviselőtestülete Koncek polgármester előnkésével kedden tartotta e havi rendes első közgyűlést, melynek — mint előre jeleztük — összesen 83 tárgya volt. A legnagyobb részt közterületiell ügyeken kívül a közgyűlés az itt állomásozó állami és törvényhatósági tisztviselők magasabb lakbérösszegebe való sorozás iránti kéréme tárgyában felkérni határozta a város nagynevű országgyűlési képviselőjét: Apponyi Albert grófot arra nézve, hogy a kérelem kedvező elmezése érdekében illethez helyen előjárni sziveskedjék. — Elhatározta a közgyűlés Nagyvárad város felhívásához képest, hogy egyelőre 10 db. osztrák-magyar bank részvényt vásárol.

— Nagyobb vitát provokált azután a városihoz kibővítésére vonatkozó vállalati szerződés, amennyiben Elefánty Sándor v. képviselő egy miniszteri rendelet idejezte alapján azt vitatta, hogy miként a méző-homokkó a középítésenkől nem használható. Hogy létezik-e ilyen rendelt csakugyan, azt nem tudjuk, az eljárás során azonban ez meg lesz állapítható. Elefántyfelelősségével szemben a közgyűlés elfogadta a munkálata névze betervezett szerződését. — A Jászági Hitelintézet kövezetvámmentességre vonatkozó kérémi ügyébe, az e tárgyban hozott közgyűlési határozat végrehajtását — mivel az ügy felebbezés alatt áll — a tanács határozatához képest a közgyűlés felüggesztette. Végül szabadságot nyertek a közgyűlésből: Koncek István polgármester 6 hetet, Ziska János és Harsányi Sándor iraokek 3—3 hetet.

Kórházbizottsági ülés. Jászberény város Erzsébet-kórház bizottsági hétfőn délelőt tartott ülést Koncek polgármester előnkésével, melyben a gondnoksz állal betervezett folyó és háztartási ügyek nyertek elintézt.

Szabadjóművesség.

III.

A szabadjóművesség a magyar nemzeti állam ellen.

Még mindig akadnak hazánkban katolikusok, kik azt tartják, hogy a 12 millió magyarországi katolikusnak nincs szűksége a politizálásra. Igazán nem tudom, hogy vedhetjük meg jogainkat, hogy veltük keresztül kívánságainkat, ha nem leszünk a közéletben és a parlamentben is kellőleg képviselve. Annál is inkább nem tarthatjuk már magunkat távol a politikától, mert egyre jobban igyekszik tért hódítani e hódít is — ott egy szövetség, melyet pe-

dig alap-szabályai is tiltanak a politikától: a szabadjóművesség. E lehetni mi nem akarjuk, vagy nem tudjuk elfogadni a beindított megüelt helyet, majd hódítani ott elleneségeik, kik ellen — mint látni fogjuk nem csak minden katolikusnak, kereszténynek, hanem minden magyarnak kötelessége teljes erejéblől küzdeni.

A szabadjóművességnek jelenleg minden törelvése odairányul, hogy a képviselőházban érvényesültesse. A Demokrácia heu fővárosi párhelyben volt erőszó, és hogy Soltesz neov testvér ezeket mondotta többek közt: „Nem szabad kisérelt nélkül lemondanunk arról, hogy annak a hatalomnak az irányításába beleszólásunk legyen, vagy irány legelőbb az a pódiumról is hirdessék eszméinket, amely minden kimondott szónak megcsószorozza hatását.“ Váradi Sándor Pál és még vagy 50 képviselő testvér gondoskodnak is arról hogy legyen beleszólásuk a hatalom irányításába.

Ebből pedig parlamentárismagunkra a legnagyobb veszélyek származhatnak. Egyeszet mivel a szabadjóművesség képviselőek nem a választókat adott programon, hanem a párhelyok ezek pedig a központ másítása szerint eszelekednek. Másrészt pedig, könnyű elgondolni, mi lesz a sorsa Magyarországnak, ha a törvényhozában azok lesznek többségben, akik így gondolkoznak: „A bolondok csak háró fűsek a hazafiaságot dobják: ez ma már nem hat. Féljajdúk ki a hazafias komédiásokat. Igaz az a régi közmondás: ott a haza nioi jó dolgom van.“ Erre már rányoma a belyéget az a bizonyos nemzetközöi faj, mely a körülmények szerint hol jó magyar, hol jó német, s mely így gondolkodik a hazafiaságról és arról a magyarországról, mely befogadta: „Hazug jelszónak tekintjük azt a hazafiaságot, amely ezen teszteleire legelőbb érezt, az u. n. fajmagyarságnak és történelmi osztályunk sajátítja ki, az u. n. fajmagyarságnak, mely azt tartja, csak neki van joga ezt a hazát annyira szerelni, hogy szeretele fejében az a haza ott múnka nélkül elirtsa“.

Nagy veszélyt rejt magában az a körülmény is, hogy a szabadjóművesség párhelyok tárgyalási nyelvüket szabadon választásúhadják a nemzetközöi párhelyok atakása semmi akadályba nem ütközök. Könnyű belátni, hogy a nemzetközöi propaganda ezen filozofia elodkba vonulva, annál hatékonyabban folytathatja majd akannakáját. De mit bírta ez a szabadjóművesség? Hiszen szerintük „a magyar nemzetnek boldogság paraszt jelentene, ha hírelten német nyelvűvé válnék“. Van még ennél különb is: a minimális nemzetközöi programon, szintén szabadjóművesség-szociológus talátrják. Nem kevesebbet jelent, mint a nemzetközöi nyelvén való törvénykezést és közigazgatást, szóval az egységes magyar-államnak nyelvterületekre való szétvárobaolását.

De hogy példát is lássunk, mire visz a szabadjóművesség hatalom túltengése, nézzük meg Franciaország történetét. Nagyon tanulságos lesz, inó például szolgálhat. Danton, Robespierre, Marat rémuralma, a a királygyilkosság a folytonos államforma

